

Nieuws uit Boek en Tijdschrift

DE KLEUR VAN CYANIET

Het mineraal cyaniet vertoont bijna altijd een karakteristieke blauwe kleur. Deze kleur is te danken aan geringe hoeveelheden titaan in de orde van 0,002 tot 0,1 %. Bij een zeer laag titaan-gehalte verdwijnt de blauwe kleur, zoals bij een groene Braziliaanse cyaniet met 0,001 % Ti. De kleur van de laatste wordt veroorzaakt door een vrij grote hoeveelheid ijzer (ca. 1 %).

E. W. White, W. B. White, *Science* 158, 915 (1967).

ZINK-MICA VAN FRANKLIN

In de zinkmijnen van Franklin Furnace, New Jersey, is een mica ontdekt met een hoog zink-gehalte, overeenkomend met 20 % zinkoxyde. Verder bevat het nog 2,5 % mangaan-oxyyde. De structuur is gelijk aan die van manganophylleet, een biotiet met hoog mangaan-gehalte. De zink-mica hoort dus thuis in een isomorfe reeks van manganophylleet tot een mineraal dat men analoog aan deze benaming zincophylleet zou kunnen noemen.

B. W. Evans, *Nature* 211, 619 (1966).

NIEUWE MINERALEN VAN HET BINNTAL. II

In de in deze rubriek eerder genoemde dolomiet-groeve van Lengenbach in het Binnental (bekend om zijn zeer zeldzame mineralen) is onlangs lorandiet (thalliumarsenosulfide) gevonden¹⁾. Dit mineraal was voordien slechts van twee andere vindplaatsen bekend.

Van een andere vindplaats uit de omgeving van het Binnental, aan de Italiaanse zijde van Cherbadung, worden de nieuwe mineralen asbecasiet en het op pyriet lijkende cafarsiet genoemd²⁾. De namen van deze mineralen zijn voorbeelden van een nieuw systeem voor de benaming van mineralen waarbij uit de naam de chemische samenstelling moet blijken. Zo bevat asbecasiet *As*, *Be*, *Ca* en *Si* (het is nl. een calcium-beryllium-silicaat-arsenaat), terwijl cafarsiet (een titaan- en mangaanhoudende calcium-ijzer-arsenaat opgebouwd is uit o.a. *Ca*, *Fe* en *arsen*). Beide mineralen, waarvan de laatste een grootte van 3 cm kan bereiken, komen voor in orthogneis.

¹⁾ S. Graeser, *Contr. Mineral. Petrology* 16, 45 (1967).

²⁾ S. Graeser, *Schweiz. Mineral. Petrog. Mitt.* 46, 367 (1966).

EEN ZAADJE UIT HET BOVEN-DEVOON

Door de vondst van een uit het Boven-Devoon van Pennsylvania daterend zaadje (2 × 5 mm) blijken de zaadplanten eerder tot ontwikkeling te zijn gekomen dan algemeen werd aangenomen (Onder-Carboon).

J. M. Pettitt, C. B. Beck, *Science* 156, 1727 (1967).

EEN PSEUDOMORF VAN TRIDYMIET NAAR HOUT

In fossiel hout is het oorspronkelijke materiaal meestal omgezet in chalcedoon of opaal, kryptokristallijne resp. amorphe vormen van siliciumdioxyyde. Onderzoek van de in een arkose van Virginia veel voorkomende zachte en vezelige stukjes fossiel hout toonde echter aan dat deze in tridymiet, een kristallijne kwarts-modificatie, waren omgezet.

Het bijzondere van deze vondst is vooral de lage temperatuur waarbij het tridymiet

gevormd is (gezien de nog intacte houtstructuur) daar het als een hoge-temperatuur modificatie van kwarts wordt beschouwd. Ook de ouderdom van het omringende gesteente (Onder-Krijt) is opvallend daar men tridymiet slechts zelden aantreft in gesteenten ouder dan Tertiair.

R. S. Mitchell, *Science* 158, 905 (1967).

H. Brik

Boekbesprekingen.

Wetenschappelijke medelingen K.N.N.V., no. 76, augustus 1968. ONS KRIJTLAND ZUID-LIMBURG, IV. *Orchideeën van Zuid-Limburg*, door Dr. S. J. Dijkstra. Illustraties H. P. Misset. *De zinkflora van het Geuldal*, door Mej. Dr. D. J. W. Pool. Illustraties M. J. C. Kolvoort.

Een fijn boekje, goed gedocumenteerd en zoals steeds prima verzorgd. Hoewel enigszins buiten ons terrein liggend zal het velen van ons toch terdege belang inboezemen en is het soms niet heel goed eens in andermans keuken te snuffelen?

Warm aanbevolen, U krijgt 68 pagina's voor slechts f 3,75. Bestelling bij Bureau K.N.N.V. te Hoogwoud N.H. onder vermelding Lid N.G.V. Postrekening 130.28.

Römer

Thieme's Mineralenboek, door H. Bögel. Illustraties C. Caspari. Nederlandse bewerking H. Krul. Gebonden f 19,50.

Voor mij ligt een uitstekend verzorgd boek van 320 pagina's, met 154 afbeeldingen in kleur (en een heel mooie kleur).

Zéér vele tekeningen en tabellen maken het tot een zeer gemakkelijk te hanteren en plezierig te lezen boek.

De schrijver heeft een honderdtal van de belangrijkste mineralen zeer uitvoerig beschreven, niet dat vele andere niet genoemd zouden worden.

Bij wijze van proef hebben wij eens enkele mineralen gedetermineerd met de determinatietabel als richtlijn, welnu dit gaat bijzonder vlot en geeft geen enkel probleem. Voor degenen die dit boek reeds in zijn oorspronkelijke uitgave kennen is deze nederlandse bewerking direct ten volle aanvaardbaar, wat niet altijd van een bewerking gezegd kan worden.

Natuurlijk mogen we dit geen standaardwerk over Mineralogie gaan noemen, maar dit is een zeer bruikbaar, gezond, boek wat wij de mineralenliefhebbers ten volle kunnen aanbevelen, leest men het boek grondig door dan beseft men dat het voor deze prijs nog goedkoop te noemen is.

Römer

Nederland - Aardgasland door Drs. G. C. Brouwer en Ir. M. J. Coenen. Uitgegeven in de Ratioreeks van Uitgeverij A. Roelofs van Goor, Amsterdam. Prijs f 13,90, 288 bladzijden. Over aardgas is de laatste jaren al heel wat gepubliceerd in kranten en tijdschriften en talrijke instanties en personen hebben er sedert de grote vondst van Slochteren intensief mede te maken gekregen. Vandaar dat een boek over aardgas met alles wat „drum und dran” is in een grote behoefte voorziet.